

שיעור מספר 2 - המשך תוקף מבנה

דרכים למדידת תוקף מבנה

חקר הבדלים בין קבוצות

בשיטה זו החוקר יעביר את כלי המדידה (מבחן, שאלון) לקבוצות של בני אדם בעלי מאפיינים מסויימים ויבדוק איזה ציונים הם מקבלים בכלי המדידה.

לדוגמא: החוקר מודד פחד ממקומות עם קהל.

מראש הוא יודע איזה אנשים צפויים לקבל ציונים גבוהים ואיזה נמוכים.

למשל – אנשים שסובלים מאגרופוביה סביר להניח שיקבלו ציון גבוה גם במבחן המדובר. לכן הוא יעביר את השאלון לשתי קבוצות של אנשים: קבוצה רגילה (בסיס) וקבוצה של סובלים מאגרופוביה. כדי לראות שיש תוקף מבנה לשאלון הוא מצפה שסובלים מאגרופוביה יקבלו ציון יותר גבוה.

כמובן – כדי שאפשר יהיה לעשות זאת נדרש מידע נוסף – כמו תיאוריות המקשרות בין פחד ממקומות מרובי קהל לבין אגרופוביה.

שימוש בתוקף ניבוי על מנת לתמוך בתוקף מבנה.

דוגמא: יש ציפייה שמבחני אינטליגנציה מנבאים הצלחה בלימודים. (ידע קודם)

נניח שלחוקר יש שאלון חדש של אינטליגנציה - במקרה כזה החוקר יכול להעביר את מבחן האינטליגנציה החדש ולאחר מכן לבדוק את ההצלחה בלימודים.

אם יימצא קשר ניתן לומר שאכן המבחן אכן מודד אינטליגנציה

שימוש במהימנות על מנת לתמוך בתוקף מבנה

שימוש בעקיבות פנימית

החוקר המציא מבחן חדש שמודד התנהגות פרו חברתית. החוקר מצפה מראש שיהיה קשר בין תשובות הנבדק לשאלות השונות בשאלון (=עקיבות פנימית גבוהה).

במידה וימצא מתאם גבוה בין השאלות (על ידי מדידת אלפא-קרונברך) הדבר יחזק את הטענה שלשאלון יש תוקף מבנה.

שימוש ביציבות כמהימנות

יש ציפייה שכלי מחקר שימדוד התנהגות פרו חברתית יניב ציונים יציבים על פני זמן. היות וזו התנהגות עקבית.

לכן החוקר יעביר את השאלון בשני מועדים לאותה קבוצת אנשים, אם תתקבל מהימנות יציבות גבוהה – זה יתמוך בתוקף המבנה של השאלון.

בדיקות נוספות שניתן לעשות לגבי תוקף מבנה

כדי שהשאלון יהיה טוב צריך להיות בטוחים שהוא מודד רק את המשתנה שאותו הוא מתיימר לבדוק (המשתנה התיאורטי) ולא משתנה אחר. כלומר שהוא **בלבדי** למה שהוא בודק. בנוסף, השאלון צריך להיות **ממצה**, זאת אומרת – מקיף את כל ההיבטים של המשתנה התיאורטי.

בדיקת תוקף מתכנס

מודדת מיצוי

1 מתוך 2

נכתב על ידי גל

על בסיס תוכן ההרצאות במדעי ההתנהגות – מכללת נתניה
<http://behavioral-sciences-nac.blogspot.com>

בבדיקה זו יעביר החוקר שאלון חרדה, וימדוד חרדה על ידי שיטה נוספת (תצפית, מדידת ביצוע). מתאם בין ציוני השאלון ובין השיטה השנייה ואם יהיה מתאם גבוה תהיה בכך תמיכה לתוקף מתכנס

בדיקת תוקף מבהין

מודדת בלבדיות

בבדיקה זו הוא יעביר שאלון שמודד תוקפנות (בהנחה והוא רוצה למדוד את התוקף של שאלון זה). נניח וידוע שאנשים שמתקשים להביע רגשות לפעמים נתפסים כתוקפניים. לכן הוא יעביר גם שאלון המודד קושי בהבעת רגשות והפעם הוא יצפה לראות שיש מתאם נמוך בין הציונים. בדיקת תוקף מבחין תבוצע על משתנים שיש חשש שהם גורמים לבלבול עם המשתנה הנבדק.

אתיקה מדעית – סוגיות של מוסר

ילמד בשיעור הבא

2 מתוך 2

נכתב על ידי גל

על בסיס תוכן ההרצאות במדעי ההתנהגות – מכללת נתניה
<http://behavioral-sciences-nac.blogspot.com>